

14178
A. 3228

Mus Aabits.

Usin õpib ruttu selgeks;
Laisal läheb enam aega.

Wäljaandja N. D.

Jurjewis, 1895.

Trükitud N. Mattiesen'i trükikojas.

14178

Дозволено Цензурою. — Юрьевъ, 19 Апрѣля 1895 г.

1.

D o.

..... /////////////// ~~~~~ llllll 11111 22222
uuu mn ccc.

O o.

2.

I i.

D i o i i o oi oi io o i oi.

Ii Oi io.

3.

U u.

Ui oi i ou u u' ui oi io ou uo ui.

Uu Ui ui.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

1
35545

4.

N n.

No, nu, ni, on, on, un, in, onu, nii, uni, nui.

N n Nui.

5.

N a.

Ni, oi, an, oa, ao, au, on, na, no, ni, ani
anna, nina, uni, an, nii, na, nu, nui.

Aa Anu ani.

6.

M m.

Ma, mu, mi, am, om, um, im, maa, mai, muna,
minu, nina, muna, minu ani, onu uni, ani nina.

M m Minu ani.

7.

E e.

Ei, oi, ae, oe, en, em, ue, eu, me, em, ne,
enne, ema, ime, mama, mine, mee, meie, neiu,
nime, mine, meie ani, minu muna, ema uni,
ani muna.

E e Ema ani.

8.

L l.

Ei, le, lo, la, lu, li, al, ul, ol, il, el, ul, oli, olu,
ole, alu, ilu, ei, ole, elu, leiu, leinu, lill, lilli
ilu, linnu elu, lai luu, ulu alune, linnu laul,
meie elu.

L l Lilli ilu.

9.

B b.

Bi, ba, bo, ob, ib, ab, ub, eb, bu, ba, uba,
abi, libe, luba, laul, laulab, loeb, lubi, leib,

anna leiba. Anu ani, ema leib, minu abi,
onu lubi, ema abi, anna leiba emale.

B l Baabel.

10.

R r.

Ra, ro, ru, ri, re, ar, ir, or, ur, er, or, ar,
ari, aru, ora, uur, mari, arm, raam, ori, noor,
loor, ema arm, onu mari, minu uur, noor ani,
Anu aru.

R r Raam.

11.

R f.

Ra, fu, fi, fe, fo, af, of, if, ef, uf, fo, fa,
fari, fare, faru, foer, fana, fala, fena, luf,
auf, ema fari, fana muna, fala luu, fena nali,
lufu auf, faru foer, faali foor, anna mulle
fana muna.

Rf Fana muna.

12.

S f s.

Si, so, su, sa, se, os, us, is, es, as, asī, ise,
usu, isa, osa, asī, osī, ilu, olu, mis, mesi, musu,
maa, maas, soo, soos, suu, suus, sammal,
lammaš, isa maa, ilus lill, siin on siil.

S f s Soo sammal.

13.

T t.

Te, ta, to, tu, et, ot, ut, it, ti, te, tee, tema,
tuba, luba, tall, tall', tina, tuul, tuli, tule,
tosa, toom, toome, metsa ilu, toome koor, talli
luff, tema isa, minu raamat, kulumama, kuulumama,
silitama.

T t Tema tuba.

14.

D d (T t).

Ad, at, ut, ud, et, ed, id, it, du, tu, de, te,
di, ti, ede, edu, udu, muda, aed, laud, niit,

niida, teda, seda, siid, siil, korf, kord, korda,
kaks korda kaks on neli, meie laud, mida, seda,
mitu korda, anna kanda, muda sees.

Dd (Tt) Dubbelni linn.

15.

P p (B b).

Pa, ba, pi, po, bi, bo, ap, ub, pu, bu, ip,
ib, pa, pada, padi, puu, pudi, patt, palu, kabi,
paar, pars, palk, palu, palud, sepa pada, puu
ladu, kapsas, kartol, kaer, nisu, erne, uba, ruki,
oder, lina, kanep, kaal, kuus, suur puu ladu,
lai sepa pada.

Pp (Bb) Paar puud.

16.

W w.

Wa, wu, wi, we, wo, aw, ow, iw, ew, aw,
awi, wana, wara, wiis, woodi, woor, suwi,
fari, wits, waene, warane, waba, wares, waffa,
wiil, taewas, worm, wirts, wait, kuiw, laew,

faew, waif, waim, woff, fuiw, wari, wori,
woor, piſſ woor, lai woodi, fuiw faew, wana
laew on merel.

Wu Wana woodi.

17.

G g (Œ Œ).

Ga, fa, gu, fu, go, fo, gi, fi, of, og, ag, af,
eg, ef, if, ig, ag, ug, uf, iga, ifa, ega, aga,
nuga, magu, maguſ, fuga, fugi, lugu, aeg,
aega, faag, faaf, faab, ſagima, ſugema, lugema,
tegema, laduma, lagunema, laulma, tua lagi,
ſinu wiga, tema tegu, aia tugi, aja arw, ſari
magab, kolm fuga, neli nuga, aeg annab arutuſt.

Gg Georgi.

18.

J i (J i).

Ja, ia, jo, io, ju, iu, je, ie, jagu, juba, maja,
jalg, jutt, juut, jooſ, juures, juur, jootma, ini-
mene, jooma, joob, loom, jooſſeb, oja woolab,

aia puu, aja ratas, maiaš kass, majas on kass,
juut jagab riiet, mina seisan juures, igawene
aeg, joodik joob wiina, aga see on tema surm.

Jj Ji Joo piima.

19.

S h.

Sa, ho, ah, oh, uh, hi, ih, jah, kah, koh,
hari, liha, hooma, harima, hobune, puhata,
puhtus, taht, waht, wahi, naha, nahk, raha,
kaha, kahi, rahwas, rahu, tahm, tasane, rahu
kosutab, rahwas harib maad, hooma tarwis
teele minna, wahi koer haugub, hobune tallab
haganaid.

Hh Hobune jooksel.

20.

Š š Š š.

Šš, šš, wšš, wš, tš, tšš, kš, kš, šš, šš, rš,
rš, lš, lš, mš, mš, tšš, tše, lššw, lšwi, šde,
šnn, kššš, šš, šššš, šun, wši, šng, šnes,

mööf, sõda, sõõma, saama, wõima, tõstma, tõmbama, tõde, öökullil on suured silmad, koer jookseb, igal linnul oma rööm, röömustama, lõbu laul, kuidas töö, nõnda palk, hea sõna wõidab wõera wõimu, lipitud lapitud ilma nõela pistmata, mis see on?

Õõ Öö Öde fööb.

21.

A ä (A a).

Äi, ai, är, ar, äl, al ol, ol, lä, la, kä, ka, ma, mä, na, nä, ari, äri, äär, täna, täht, taht, wäht, waht, mähi, nägi, mägi, täna, nägema, närima, tänama, mägima, täna töö — hoome palk, kes näeb waewa, see ei näe nalga, töö järele on magus hingata, rahwa hääl, inimesel on wiis meelt: nägemine, kuulmine, haistmine, maitmine ja tundmine. Töödus on kallis wara.

Ää Aa Ära mängi.

22.

Ü ü (U u).

Üi, üf, uf, üt, ür, üm, ün, nü, mü, tü, wü, wö, wu, sü, üks, küna, tüli, küir, kütt, mütt, müi, süi, sülg, sälg, müra, mürama, küinal, kündma, külima, külw, üks sälg, kaks kitsse, kolm küinalt, juba müristab, juut müüb riiet. Oma tuba, oma luba. Eest on siiru wiiruline, pealt on kulla karwaline. Döpiß on lõbus lind. Igal inimesel on kümme sõrme, kaks kätt ja kaks jalga. Siin on suur küna.

Üü Uu Üks küna.

23.

U a, ee, ii, oo, uu.

Haam on maas. Kaan on kaalu peal. Saare puu. Kala saak oli weike. Tema tuli saaki saama. Klaas läks katki. Tema lõikab klaasi. Mees läks oma teed. Gesel on ees. Siis, tiis, tiil. Riina sõitis linna. Wiis wiili ja kuus kuuli. Soola toos. Wea noota. Mine kooli. Toop on wett täis. Uur, fuur,

puur, suur. Tuul puhub. Tuut ajab juttu.
Too kuus kuuli stia. Tlus mari on maas.

Kuus kuuse käbi on maas.

24.

Mä, öö, öö, üü, üi.

Mär, käär, jää. Ära määri ennast ära. Tema
käib ääri weeri mööda. Lööts seisab septi-
kojas. Sönes puu kuiwab ära. Mööf, mööka,
sööf, sööki, lööf. Sööpik laulab öhtul ja öösel.
Sööwel ei ole mitte köögis, ära mine kööki.
Müürisepp teeb müüri. Heinad pandi küüni.
Üüri raha on maksetud.

Ära määri ära.

25.

Kk, ll, mm, nn, pp, rr, ss, tt.

Kukk, pane kapp lukku. — Kulli küüned, tema
nägi kulli. — Samm weel, kaks sammu. —
Konna jalg, keegi ei salli konna. — Lippu ei
ole enam näha. — Parred on mustad, warred

on pikad. — Püüsi raud on palaw, ära puudu
 püüsi. Kas püüab rotti. — Tall, tall, kann,
 kann'; wee kapp, riide kapp'; palk palk'; wars,
 war's. Ann, Ann'. Tasane wesi, sügaw põhi.
 Wene maa, wene keel, eesti keel.

Laps kirjuta oma nimi.

26.

A a	B b	D d	E e
<i>A a</i>	<i>B b</i>	<i>D d</i>	<i>E e</i>
G g	H h	I i	K k
<i>G g</i>	<i>H h</i>	<i>I i</i>	<i>K k</i>
L l	M m	N n	O o
<i>L l</i>	<i>M m</i>	<i>N n</i>	<i>O o</i>
P p	R r	S s	T t
<i>P p</i>	<i>R r</i>	<i>S s</i>	<i>T t</i>

U u

U u

W w

W w

Ä ä

Ä ä

Ö ö

Ö ö

Ö ö

Ö ö

Ü ü

Ü ü

Mitu tähte on eesti keeles.

27.

Puu ei lange ühe laastuga. Uni ei anna uute kuube, magamine maani särki. Hea sõna suus, lai tee ees. Sai on walge süia, aga must teha. Parem karta kui kahetseda. Tasane wesi, aga sügaw põhi. Tõisele auku kaewad, ise sisse langed. Uja Anne, käse Kärtu, mine ise, saad ennemine. Wõlg on wõera oma. Suuga teeb suure linna, käega ei kào pesa.

28.

Meie peame armastama.

Meie peame armastama üle kõige asjade Sumalat. Meie peame armastama oma Keisrit, oma kallist isamaad ja kodumaad, omi wanemid, hea

poole juhatajaid ja üleüldse kõiki häid inimesi. Teeme meie seda, siis saab Jumal meid awitama, armastama ja kõige kurja eest kaitsma. Hea lapse üle rõõmustawad inglid taewas ja inimesed maa peal. Head teha on iga inimese kohus.

29.

Laste prillid.

"Taat ae!" ütles weikene Zuku isale, "osta mulle ka prillid, mina tahan nõnda sama kui sinagi raamatud lugeda." "Hea küll", wastas isa. Ta ostis pojale aabitsa ja ütles: "see on sinu prillid." Hoolega õppis Zuku tähed selgeks, hakkas lugema ja kirjutama. Kes ei mõista lugeda, sellele ei aita ka prillid midagi.

30.

Kiidu laul.

Suur oled Issand Sionis,
Ei mõista üles rääki keel!
Suur oled taewas trooni peal,
Ka maa peal põrmus, suur oled Sa!
Sa igas kohas auustud, Issand,
Nii ööl kui päewal ikka hiilgad!

Õpi päha ja kirjuta pääst tahwli peale.

Kirjutuse harjutused.

Tõde tõuseb, wale waob. Iu kaob,
tõde jääb. Rumal maksab kõik elu
aeg kooli raha. Sina ei pea mitte
waletama. Auusta oma isa ja ema.
Wenemaa pea linn on Peterburgi
linn. Keiser Aleksander 1-ne lastis
eesti rahwa priiks. Ülekohus ei seis-
kottis. Enam tehakse nõuga kui jõuga.
Jurjewi linn on Ema-jõe ääres. Pa-
rem karta kui kahetseda.

Anna, Boris, Diogenes, Eewa, Georg, Hiob, Jaan, Konstantin, Liidia, Matwei, Nikolai, Oleg, Peeter, Roman, Salomonias, Taawet, Weera on inimeste nimed.

Peterburg, Moskwa, Riia, Jurjew, Wiljandi, Walk, Tallinna on linnade nimed.

Düüna, Aa, Ema-jõgi, Neewa, Wolga, Don, Ural, Ob on jõgede nimed.

Peipsi-järw, Wirts-järw, Ladoga-järw, Onega-järw on järwede nimed.

Laps kirjuta sina ka tahwli peale mõned inimeste, linnade, jõgede ja järwede nimed.

Lisa.

Issanda Jesuse Kristuse palve.

Meie Isa, kes Sa oled taewas, pühitsetud saagu Sinu nimi, tulgu meile Sinu riik; Sinu tahtmine sündku kui taewas, nõnda ka maa peal; meie igapäewast leiba anna meile täna päew; ja anna meile andeks meie wõlad, kui ka meie andeks anname oma wõlglastele; ja ära saada meid mitte kiusatuse sisse, waid peasta meid ära sest kurjast. Sest Sinu päralt on riik ja wägi ja auu igaweste. Amen.

Jumala kümme käsku.

1. Mina olen Issand sinu Jumal, sul ei pea mitte teisi jumalaid olema minu kõrwas.

2. Sina ei pea enesele mitte tegema niifertud kaju, ehk mingisugust nägu sest, mis taewas ülewal, ei sest, mis all maa peal, ega sest, mis wees maa all on; sina ei pea mitte nende ette kumardama, ega neid teenima.

3. Sina ei pea mitte Issanda oma Jumala nime ilma asjata suhu wõtma.

4. Mõttele hingamise päewa peale, et sa seda pühitsed. Kuus päewa pead sa tööd tegema ja kõik oma tegemised ära tegema, aga seitsmes päew on hingamise päew Issandale sinu Jumalale.

5. Muusta oma isa ja ema, et su käsi hästi käib ja sa kaua elad maa peal.

6. Sa ei pea mitte tapma.

7. Sa ei pea mitte abi-elu ära rikkuma.

8. Sa ei pea mitte warastama.

9. Sa ei pea mitte wale tunnistust rääkima oma ligimese wastu.

10. Sa ei pea mitte himustama oma ligimese naist, ja ei pea mitte himustama oma ligimese koda, ei tema põldu, ei tema sulast, ega tema ümar-dajat, ei tema härga, ega tema eeslit, ei muid tema lojuksid, ega mingisugust asja, mis su ligimese pä-ralt on.

Palwe enne sööki.

Kõikide filmad lootwad, Issand, Sinu peale, ja Sina annad neile nende rooga omal ajal, teed lahti oma rohket kät ja täidad kõik, mis elab, hea meelega.

Palwe pärast sööki.

Meie täname Sind, oh Kristus meie Jumal, et Sa meid toitnud oled oma maapealse heaga, ära jäta meid ka ilma oma taewa riigist.

Palwe enne õpetust.

Kõige armulisem Issand, saada meile oma Püha Waimu armu, kes meile mõistust annab ja meie hinge jõudu kinnitab, et meie, seda kuulunud õpetust vastu wõttes, üles kaswaksime Sinu meie Looja auuks, meie wanemate meeleheaks, kiriku ja isamaa kasuks.

Palwe pärast õpetust.

Meie täname Sind, oh Looja, et Sa meid oma armu wäärt oled teinud seda õpetust tähele panna. Snnista meie ülemid, meie wanemid ja õpetajaid, kes meid hea tundmise poole saatwad ja anna meile wäge ja jõudu õpetuses edasi jõuda.

Palwe Keisri ja Isamaa eest.

Eunasta, oh Issand, oma rahwast ja õnnista oma pärisosa; anna wõitu meie Siget-usku Keisri Nikolai Aleksandrowitshile Tema waenlaste üle ja kaitse oma ristiga oma Kogudust.

Wene riigi laul.

Sumal Keisrit kaitse Sa!
Kindel ja wägew
Muuks meil olgu Su walitsus,
Hirmuks me waenlastele
Siget usku Keiser
Sumal Keisrit kaitse Sa!

Kirja wahe-märgid.

. punkt, lõppe märk	? küsimise märk
, komma, finnipidamise märk	" " jutu märgid
; semikoolon, pikem finni- pidamise märk	= ühendamise märgid
: koolon, näituse märk	— mõtlemise märk
! õhkamise märk	' kustutamise märk
	( ) klammerid.

Numbrid.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8,
üks, kaks, kolm, neli, viis, kuus, seitse, kaheksa,

9, 10.
üheksa, kümme.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14,
15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26,
27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38,
39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50,
51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62,
63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74,
75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86,
87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98,
99, 100, 101. . . . .

Üks kord üks.

Üks (1) kord üks on üks; 1 kord 2 on 2;
1 kord 3 on 3.

2 kord 1 on 2	3 kord 1 on 3	4 kord 1 on 4
2 × 2 = 4	3 × 2 = 6	4 × 2 = 8
2 × 3 = 6	3 × 3 = 9	4 × 3 = 12
2 × 4 = 8	3 × 4 = 12	4 × 4 = 16
2 × 5 = 10	3 × 5 = 15	4 × 5 = 20
2 × 6 = 12	3 × 6 = 18	4 × 6 = 24
2 × 7 = 14	3 × 7 = 21	4 × 7 = 28
2 × 8 = 16	3 × 8 = 24	4 × 8 = 32
2 × 9 = 18	3 × 9 = 27	4 × 9 = 36
2 × 10 = 20	3 × 10 = 30	4 × 10 = 40

---

5 kord 1 on 5	6 kord 1 on 6	7 kord 1 on 7
5 × 2 = 10	6 × 2 = 12	7 × 2 = 14
5 × 3 = 15	6 × 3 = 18	7 × 3 = 21
5 × 4 = 20	6 × 4 = 24	7 × 4 = 28
5 × 5 = 25	6 × 5 = 30	7 × 5 = 35
5 × 6 = 30	6 × 6 = 36	7 × 6 = 42
5 × 7 = 35	6 × 7 = 42	7 × 7 = 49
5 × 8 = 40	6 × 8 = 48	7 × 8 = 56
5 × 9 = 45	6 × 9 = 54	7 × 9 = 63
5 × 10 = 50	6 × 10 = 60	7 × 10 = 70

8 kord 1 on 8	9 kord 1 on 9	10 kord 1 on 10
8 × 2 = 16	9 × 2 = 18	10 × 2 = 20
8 × 3 = 24	9 × 3 = 27	10 × 3 = 30
8 × 4 = 32	9 × 4 = 36	10 × 4 = 40
8 × 5 = 40	9 × 5 = 45	10 × 5 = 50
8 × 6 = 48	9 × 6 = 54	10 × 6 = 60
8 × 7 = 56	9 × 7 = 63	10 × 7 = 70
8 × 8 = 64	9 × 8 = 72	10 × 8 = 80
8 × 9 = 72	9 × 9 = 81	10 × 9 = 90
8 × 10 = 80	9 × 10 = 90	10 × 10 = 100

Мене keele trüki ja kirja tähed.

A a	B б	V v	Г г
<i>A a</i>	<i>Б б</i>	<i>В в</i>	<i>Г г</i>
Д д	Е е	Ж ж	З з
<i>Д д</i>	<i>Е е</i>	<i>Ж ж</i>	<i>З з</i>
И и	І і	К к	Л л
<i>И и</i>	<i>І і</i>	<i>К к</i>	<i>Л л</i>

М	Н н	О о	П п
<i>М м</i>	<i>Н н</i>	<i>О о</i>	<i>П п</i>
Р р	С с	Т т	У у
<i>Р р</i>	<i>С с</i>	<i>Т т</i>	<i>У у</i>
Ф ф	Х х	Ц ц	Ч ч
<i>Ф ф</i>	<i>Х х</i>	<i>Ц ц</i>	<i>Ч ч</i>
Ш ш	Щ щ	Ъ ъ	Ы ы
<i>Ш ш</i>	<i>Щ щ</i>	<i>Ъ ъ</i>	<i>Ы ы</i>
Ь ь	Ѣ ѣ	Э э	Ю ю
<i>Ь ь</i>	<i>Ѣ ѣ</i>	<i>Э э</i>	<i>Ю ю</i>
Я я	Ѧ ѧ	Ѩ ѩ	Й й.
<i>Я я</i>	<i>Ѧ ѧ</i>	<i>Ѩ ѩ</i>	<i>Й й.</i>

Mitu tähte on wene keeles?

Sind 5 f.